

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045
Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvh@vpvh.gov.lv

Rīgā

Programma ietekmes uz vidi novērtējumam kūdras ieguves lauku paplašināšanai Mārupes novada Mārupes pagasta, Babītes novada Babītes pagasta un Olaines novada Olaines pagasta teritorijās

Derīga līdz 2017.gada 25.maijam.

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 16.pantu un Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumu Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” IV sadaļas prasībām, pamatojoties uz AS „Olaines Kūdra” 2012.gada 15.februāra paredzētās darbības iesniegumu Nr.68 un SIA „ĢEO Resursi” valdes priekšsēdētāja Ulda Penkas (2012.gada 15.februārī U.Penkam iesniegta pilnvara kārtot visas nepieciešamās formalitātes attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru) pieprasījumu Nr.5/04.2012 ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei (saņemts Vides pārraudzības valsts birojā 2012.gada 25.aprīlī). Paziņojums par paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta „Rīgas aprīņa avīze” 2012.gada 24.aprīļa numurā. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notika 2012.gada 2.maijā Mārupes novada domē, Daugavas iela 29, Mārupē, 2012.gada 3.maijā Babītes novada domē, Centra ielā 4, Piņķos un 2012.gada 7.maijā Olaines novada domē, Zemgales ielā 33, Olainē.

Programma izdota - AS “Olaines Kūdra”, reģistrācijas Nr. 40003006999, adrese: Rīgas ielā 21, Olainē, LV - 2114, tālrunis 20016356, 29121602; SIA “ĢEO Resursi”, reģistrācijas Nr.44103063123, adrese: Kļavu ielā 2, Limbažos, Limbažu novadā, LV-4001.

Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts ir kūdras ieguves lauku paplašināšana Mārupes novada Mārupes pagasta, Babītes novada Babītes pagasta un Olaines novada Olaines pagasta teritorijās zemesgabalos ar kadastra Nr.8076-011-0640, 8048-014-0048, 8080-003-0085, 8080-007-0078. Ieguvei paredzētās teritorijas atrodas SIA “Rīgas meži” un AS “Latvijas valsts meži” valdījumā. Kūdras laukus plānots paplašināt līdz 1400 ha platībā teritorijās uz dienvidiem un dienvidaustrumiem no dabas lieguma “Cenas tūrelis” (C LV0519800) un teritorijās uz dienvidaustrumiem un dienvidrietumiem no dabas lieguma “Melnā ozera purvs” (C LV0528700), gadā iegūstot ar frēzpaņēmieni līdz 196000 tonnu kūdras (kūdras ieguves sezonā no 1 ha plānots iegūt līdz 140 tonnām kūdras).

Izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, paredzētās darbības ierosinātajam jāievēro Latvijas Republikā spēkā esošie normatīvie akti un Latvijā ratificētās starptautiskās konvencijas vides aizsardzības jomā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums jā sagatavo atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumu Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” 26.punkta un šīs programmas prasībām. Ziņojums jā iesniedz Mārupes novada domē, Babītes novada domē, Olaines novada domē, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē un Dabas aizsardzības pārvaldē rakstveida priekšlikumu saņemšanai ziņojuma pilnveidošanai, kā arī jā nodrošina tā pieejamība Mārupes novada domē, Babītes novada domē un Olaines novada domē. Darbības ierosinātajam jā nodrošina ziņojuma pieejamība savā vai pilnvarotās personas mājaslapā internetā un tā sabiedriskā apspriešana, informējot sabiedrību Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumu Nr.83 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” V sadaļā noteiktajā kārtībā. Darbības ierosinātajam jā nodrošina ziņojuma pieejamība sabiedrībai, kā arī jā sagatavo ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkums iedzīvotājiem, nelietojot tajā specifiskus tehniskos aprakstus un terminus. Šos materiālus jā izvieto iedzīvotājiem pieejamās vietās.

Izvērtējot institūciju un sabiedrības sniegtos priekšlikumus un ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, darbības ierosinātajam ziņojums jā precizē, ietverot tajā pārskatu par iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā iesniegtie priekšlikumi ir ņemti vērā. Šo precizēto ziņojumu darbības ierosinātajam jā ievieto savā mājaslapā internetā, jā iesniedz Mārupes novada domē, Babītes novada domē, Olaines novada domē un ziņojuma 4 eksemplāri jā iesniedz Vides pārraudzības valsts birojā atzinuma saņemšanai.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ietveramie jautājumi

Ievads

Projekta būtības apraksts, ietverot esošo dabas vērtību un saimnieciskās darbības raksturojumu karjera ierīkošanai paredzētajā un piegulošajā teritorijā.

1. **Paredzētajai darbībai piemērojamo vides aizsardzības normatīvo aktu prasību analīze.**
2. **Esošās situācijas raksturojums**
  - 2.1. Kūdras ieguvei paredzētās un tai piegulošās teritorijas apraksts, šīs teritorijas pašreizējā izmantošana, īpašuma tiesības, tuvākās dzīvojamās un sabiedriskās ēkas, lauksaimniecības (arī bioloģiskās lauksaimniecības un biškopības saimniecības) un citi nozīmīgi objekti.
  - 2.2. Paredzētās darbības atbilstība teritorijas pašreizējai un noteiktajai plānotai (atļautai) izmantošanai un šīs teritorijas izmantošanas aprobežojumi.
  - 2.3. Piebraukšanas iespējas kūdras ieguves laukiem, nepieciešamo pievācēju un citu inženierkomunikāciju pieejamības raksturojums, nepieciešamie būvniecības vai uzlabošanas darbi, iespējamie transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumi uz koplietošanas ceļiem.
  - 2.4. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums, ietverot teritorijas izpēti, ieguves lauku sagatavošanu derīgo izrakteņu ieguvei un izstrādātā laukuma rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu.

- 2.5. Hidroloģisko apstākļu raksturojums kūdras ieguvei paredzētajā un tai piegulošajā teritorijā, tai skaitā teritorijas dabīgās drenāžas un meliorācijas sistēmu, ūdensteču un ūdenstilpju, kuras varētu tikt ietekmētas, raksturojums; ūdensteču un ūdenstilpju pašreizējā izmantošana, noteiktais ūdeņu tips un to izmantošana.
- 2.6. Kūdras ieguvei paredzētās teritorijas ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabalu raksturojums; mūsdienu ģeoloģiskie procesi.
- 2.7. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums: gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali; hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem kūdras ieguvei paredzētajā teritorijā un tai piegulošajā teritorijā; tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
- 2.8. Kūdras ieguvei plānoto teritoriju un apkārtnes dabas vērtību raksturojums (arī mcžu, īpaši aizsargājamo biotopu, augu un dzīvnieku sugu raksturojums). Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, norādot attālumu km līdz tām, (arī Latvijas „Natura 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas); šo teritoriju aizsardzības režīmi un nozīmīgums bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā; īpaši aizsargājamās sugas un biotopi, mikroieguni.
- 2.9. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais teritorijas un apkārtnes nozīmīgums. Tuvākie valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, rekreācijas un tūrisma objekti.
- 2.10. Objektam paredzētajā teritorijā un tās apkārtnē esošo citu vides problēmu un riska objektu raksturojums, tai skaitā infrastruktūra, piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, derīgo izrakteņu ieguves vietas, saimnieciskās darbības objekti un privātpašumi, kuri var negatīvi ietekmēt derīgo izrakteņu ieguvi vai kurus var negatīvi ietekmēt paredzētā darbība.
- 2.11. Visas iepriekš minētās informācijas ilustrācija atbilstoša mēroga kartogrāfiskajos materiālos.

3. Paredzētās darbības raksturojums

- 3.1. Derīgo izrakteņu atradnes „Cenas tūrelis” raksturojums – pamatinformācija par atradni, atradnē akceptētie derīgo izrakteņu krājumi, to kategorija, iegulas raksturojums, derīgo izrakteņu kvalitāte un izmantošanas iespējas. Derīgo izrakteņu krājumi un to raksturojums ieguvei paredzētajā teritorijā.
- 3.2. Kopējā plānotā transformējamā platība un potenciālajai kūdras atradnei paredzētās un tai piegulošās teritorijas apraksts; teritorijas sagatavošana un nepieciešamo darbu secība, saistība ar citām darbībām, tajā skaitā tuvākajās kūdras atradnēs.
- 3.3. Kūdras ieguves iespējamo tehnoloģiju veidu detalizēts apraksts; to salīdzinājums ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām.

- 3.4. Kūdras ieguves lauku, kūdras bērtņu un ceļu joslu nosusināšanas iespējamie risinājumi; paredzētās darbības ietekmes zonas noteikšana, iezīmējot to situācijas plānā.
- 3.5. Plānotie derīgo izrakteņu ieguves veidi un apjomi, ieguves laika grafiks un izstrādes nosacījumi.
- 3.6. Darbībai nepieciešamo infrastruktūras objektu, inženierkomunikāciju, būvju un energoresursu raksturojums; to nodrošinājums un papildus nepieciešamie risinājumi.
- 3.7. Notekūdeņi: to rašanās avoti, veidi, daudzums un nevienmērīgums (arī no nosusināmām platībām), notekūdeņu piesārņojuma raksturojums, savākšana, nepieciešamā attīrīšana un novadīšana.
- 3.8. Darbības nodrošināšanai nepieciešamais ūdens daudzums un tā lietošana, ūdens ieguves avots.
- 3.9. Objektā veidojošos atkritumu veidi, daudzums un to īpašību raksturojums. Atkritumu apsaimniekošana.
- 3.10. Objekta ugunsdrošībai nepieciešamie pasākumi: ugunsdrošības joslas un to uzturēšana, ugunsdzēsībai nepieciešamie ūdens krājumi un to ieguves avoti, nepieciešamā ugunsdzēsības tehnika un inventārs, drošības nosacījumi.
- 3.11. Derīgo izrakteņu ieguves laukuma slēgšana, plānotie rekultivācijas pasākumi, iespējamā teritorijas turpmākā izmantošana, tajā skaitā nepieciešamības gadījumā arī saistībā ar jau esošo karjeru izstrādes un rekultivācijas pasākumiem.
- 3.12. Visas iepriekš minētās informācijas ilustrācija atbilstoša mēroga kartogrāfiskajos materiālos.

4. Iespējamā ietekme uz vidi derīgo izrakteņu ieguves laukuma ierīkošanas un ekspluatācijas laikā

- 4.1. Prognozētā gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē teritorijas sagatavošanas, kūdras iegūšanas, glabāšanas un transportēšanas rezultātā. Piesārņojuma izplatība dažādos meteoroloģiskajos apstākļos un paredzētie pasākumi izmešu gaisā samazināšanai.
- 4.2. Iespējamie derīgo izrakteņu transportēšanas maršruti, to izvietojums attiecībā pret apdzīvotajām vietām un dzīvojamajām mājām; nepieciešamie pievedceļu būvniecības vai uzlabošanas darbi; plānotā satiksmes intensitāte; autotransporta radīto ietekmju, tajā skaitā radītā gaisa piesārņojuma un trokšņa novērtējums.
- 4.3. Trokšņu izplatības novērtējums, tajā skaitā dzīvojamā zonā. Situācijas plāns M 1:10000 ar iezīmētu pieļaujamā trokšņa līmeņu robežu, prettrokšņu pasākumu nepieciešamība.
- 4.4. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognoze saistībā ar plānotajiem nosusināšanas darbiem. Virszemes noteces ūdeņu novadīšana, tās ietekme uz atklātiem ūdens objektiem. Hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme

- uz dzīvamā ūdens resursiem (arī vicsētū akām) un kvalitāti, kā arī citiem zemes īpašumiem.
- 4.5. Augsnes struktūras un mitruma izmaiņu prognoze, iespējamā ietekme uz tuvāko lauksaimniecībā izmantojamo teritoriju, mežu un purvu mitruma režīmu derīgo izrakleņu ieguves laukumam piegulošajā teritorijā un apkārtnē saistībā ar iespējamo virszemes un pazemes ūdens līmeņa pazemināšanos vai meliorācijas sistēmu pārkārtošanu. Augsnes jutīguma pret ūdens un vēja eroziju izvērtējums.
  - 4.6. Mūsdienu ģeoloģisko procesu prognozējamās izmaiņas kūdras ieguves platību paplašināšanas rezultātā, kā arī pēc tā ekspluatācijas pabeigšanas. Nepieciešamie pasākumi ietekmes mazināšanai.
  - 4.7. Prognoze par karjeru izveides un ārējo faktoru (tai skaitā, hidroģeoloģisko) iespējamo ietekmi uz teritorijas apkārtnes ekosistēmām kopumā un to atsevišķiem komponentiem.
  - 4.8. Paredzētās darbības un citu esošo darbību kopējā un savstarpējā ietekme uz plānotās teritorijas un apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (arī Latvijas „Natura 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām), īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, tai skaitā Eiropas Savienības prioritārajām sugām un biotopiem, un mikroliegumiem, ņemot vērā arī ietekmju iespējamo mijiedarbību. Ja izpētes rezultātā tiek konstatētas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atrašanās vietas, kuru atklāšana var kaitēt vides aizsardzībai, tad šāda informācija jāiekļauj novērtējuma ziņojuma atsevišķā sējumā. Iespējamās ietekmes novērtējums uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, šo teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķiem, kompensācijas pasākumu nepieciešamība izdalāma vērtējumā par katru potenciāli ietekmējamo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju atsevišķā ziņojuma sadaļā, ja šāda ietekme prognozējama, ņemot vērā izvērtējumu uz „Natura 2000” kritērijus, kas noteikti Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumos Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” un aktuālo informāciju par tuvumā esošo dabas lieguma robežu noteikšanu un iespējamo pārkāpumu procedūras virzību saistībā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju robežu noteikšanu.
  - 4.9. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību, tās elementiem, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem; ainavas veidošanas pasākumu nepieciešamības izvērtējums un nosacījumi.
  - 4.10. Citas iespējamās ietekmes atkarībā no paredzētās darbības apjoma, pielietotajām tehnoloģijām vai vides specifiskajiem apstākļiem un pieguļošās teritorijas izmantošanas. Papildus ietekmju samazināšanas pasākumu nepieciešamība saistībā ar šiem aspektiem.
  - 4.11. Paredzētās darbības iespējamo limitējošo faktoru analīze. Iespējamie ierobežojošie nosacījumi paredzētās darbības veikšanai vai infrastruktūras objektu izbūvei. Iespējamās avārijas situācijas un pasākumi to novēršanai.

- 4.12. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums, ietverot tiešo, netiešo un sekundāro ietekmi, paredzētās darbības un citu darbību, tajā skaitā, no citu tuvumā esošo derīgo izrakteņu atradņu izmantošanas, savstarpējo un kopējo, tajā skaitā dabas aizsardzības nosacījumu aspektā, ietekmi, istermiņa, vidējo un ilglaicīgo ietekmi, kā arī pastāvīgo, pozitīvo un negatīvo ietekmi; iespējamie vides riski; ietekmes samazinošo vai kompensējošo pasākumu nepieciešamība un priekšlikumi to realizācijai nepieciešamības gadījumā.
- 4.13. Potenciāli iespējamo ugunsgrēku izcelšanās, darba drošības pasākumi objektā, nepieciešamie organizatoriskie un inženiertehniskie pasākumi ugunsgrēku lokalizēšanai un likvidēšanai. Sabiedrības informēšanas pasākumi ugunsgrēku gadījumos.
- 5. Iespējamā ietekme uz sabiedrību**
- 5.1. Projekta sociāli - ekonomisko aspektu izvērtējums.
- 5.2. Nepieciešamās izmaiņas teritorijas plānojumā saistībā ar paredzēto darbību, iespējamie ierobežojumi esošajā saimnieciskajā darbībā un zemes izmantošanā, neērtības un traucējumi, kā arī ieguvumi iedzīvotājiem un blakus esošo zemju īpašniekiem, ko varētu izraisīt paredzētā darbība.
- 5.3. Veikto iedzīvotāju aptauju rezultātu izvērtējums. Sabiedrības (arī pašvaldības) attieksme pret projekta realizāciju.
- 6. Inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai; paliekošo ietekmju būtiskuma raksturojums un to atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.**
- 7. Kritēriji iespējamo alternatīvo risinājumu salīdzināšanai ietekmes uz vidi aspektā. Alternatīvu salīdzinājums un izvērtējums. Izvēlēta varianta pamatojums.**
- 8. Vides kvalitātes novērtēšanas monitoringa nepieciešamība, tā veikšanas vietas, piedāvātās metodes, parametri un regularitāte.**
- 9. Populārs paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkums (sagatavojams atsevišķas brošūras veidā ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai).**
- 10. Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un sabiedrības, kā arī institūciju iesniegtajiem priekšlikumiem ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā un to, kādā veidā šie priekšlikumi ņemti vērā aktualizētajā ziņojumā.**

Dirktors

A.Lukšēvics

2012.gada 25.maijā.